

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gl., za pol leta 1 gl. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar). — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Celjski nemškutarji pa „Slov. Gospodar“.

Kar Slovenci v narodnem oziru zahtevamo, to je vse pametno, lepo, pošteno, postavno pred Bogom in svetom. Mi hočemo na Slovenskem toliko veljati, kakor Magjari na Magjarskem, Nemci na Nemškem. Na slovenskih tleh tirjamo Slovenci prvo besedo v uradih, šolah in javnem življenju. Kdor hoče pri nas biti duhoven, uradnik, učitelj, profesor itd., ta mora znati dobro in pravilno slovenski.

To v členu XIX. osnovnih državnih pravic nam od samega svetlega cesarja podpisano narodno enakopravnost bomo vstrajno tako dolgo tirjali, dokler nje popolnem ne dosegnemo. Na lastnih tleh hočemo pri mizi sedeti pa ne za dvermi stati. Mi hočemo na slovenske zemlji kot slovenski narod živeti, se ohraniti in napredovati, kakor vsi drugi narodi naše velike Avstrije.

To pa liberalnim Nemcem ni po volji, zlasti onim ne, ki kot nesramni veleizdajci čez avstrijske meje v Bismarkovino škilijo in bi nas radi hitrej ko mogoče ponemčili in Prajzom most nadelali do Jadranskega morja. To sicer ni prav pa umevno je. Toda kar naši nemškutarji aganjajo, to je zelo neumevno, neumno, nesramno. Oni skačejo sami radi v prusko-germanski koš, stavljajo lastni narod za dveri in posajajo druge za mizo in se štulijo k Nemcem. Kar narodni možje Slovencem stavijo, to ovi izrodki in odpadniki podirajo, to pa povsod, na Koroškem, Primorskem, Krajnskem in Štajerskem.

Na Krajnskem uže močno pešajo in spomladi, ko bodo nove volitve za deželni zbor, omolknejo za vselej. Tem huje razsajajo na Štajerskem, najhuje v Celji. Tukaj so se prav utaborili in s pomočjo dveh listov, nemškega in na pol slovenskega, udrihajo in klestijo in z blatom okolo sebe pometajo, kakor bi uže res znoreli.

Nemškutarski prvak jim je nekov iz Ko-

škega prišedši advokat dr. Glantschnigg. Ta je začel izdajati lani nemškutarski listič z imenom: „Kmetijski prijatelj.“ Naloga mu je pri slovenskih kmetih zaupanje do narodnih poslancev, časnikov, pisateljev itd. spodkopati in tako nemškutarskim, liberalnim poslancem tla nadelati, kakoršni so bili n. pr. Seidel, Brandstetter itd.

Toda tukaj je trčil na Slovenskega Gospodarja in precej začel vojsko zoper njega. Uvidevši, da ima ta kmetom jako priljubljeni list dve prilogi, poskusi vsaj gospodarstveno prilogo tudi za sebe pridobiti. Piše toraj v Gradec centralnemu odboru, naj mu dovoli ponatiskavati celo Gospodarstveno prilogo, katero kmetijska družba štajerska prilaga uže več let „Slov. Gospodarju“.

Odbor pritrdi pa ne vpraša poprej katoliškega tiskovnega društva v Mariboru, ali ta tudi privoli v to ali ne? Tudi dr. Glantschnigg se ni zmenil za tiste, kateri vsled nagodbe od l. 1879 prirejajo, izdelujejo in tiskajo Gospodarstveno prilogo, ampak jo je začel ponatiskavati.

V Mariboru še o tem nismo nič vedeli. Da se misliti, kako smo se čudili, ko so začele ponatisnene priloge v „Prijatelji“ izhajati. Čudili so se pa tudi drugi. Zato je bivši naš odgovorni urednik, č. g. dr. Gregorčec, nekemu dopisu iz Celja v števil. 48. l. l. dostavil opazko, da se bomo pritožili zoper tako ponatiskovanje pri kmetijski družbi pa tudi če treba tožili, kar se je res tudi potem zgodilo. Predstojništvo katol. tiskovnega društva je v Gradcu protestiralo zoper to, da bi se Gospodarstvena priloga ponatiskovala preden tudi društvo privoli, g. dr. Sernec v Celji pa je prošen tožiti dr. Glantschnigga.

Čeravno pa ni bilo v dopisu iz Celja rečeno, ali ima dr. Glantschnigg pravico do ponatiskovanja ali ne, je vendar tožbo vložil zoper odgovornega urednika g. Lorenca zaradi žaljenja časti. G. Lorenc bil je dvakrat v sod-

nijski preiskavi zaslišan. Naenkrat si premisli dr. Glantschnigg in vzame tožbo nazaj. Moral je biti silno jezen. Kajti v svojem srdu je napal č. g. Gregoreca javno v „Cillierci“, kojoj sedaj pravijo „Deutsche Wacht“, v priloženem pismu „Offenes Schreiben“ tako neumno, predrzno, surove in krivično, da so mu celo Nemci in nemškutarji zamerili. Očita mu precej robato, čeravno nekaj zavito, da rabi „laž in natolcevanje“ ter zasluži občenemu zaničevanju izročen biti, ker je tudi nevreden ud duhovskega stanu.“

To je res goropadna predrznost! Uredniki Slov. Gospodarja zagovarjajo tako pošteno in lepo reč, da jim res ni treba nepoštenih razlogov in sredstev. Nobeden izmed njih ne piše vedoma niti najmanjše neresnice. Da se jim vrine časih pomota, da jim krivo, neresnično ljudje poročajo, to se pripeti vsakemu listu in torej je napad dr. Glantschniggov res prav nesramen. On ni dokazal Gospodarju v pričetej tožbi nobene „laži“ nobenega „natolcevanja“ še menje pa č. g. Gregorecu, marveč je celi „parizar“ gnoja in blata nakidal pa ga mimo osebe zvrnil, katero je zadeti hotel.

Dr. Glantschnigg je človek, ki zamore dr. Gregoreca sicer razalita, a zblatiti ga ni kos, naj še toliko „Offenes Schreiben“ po svetu razpošlje. Za duhovsko dostojnost oglašati se ne pristaja ljudem, ki se ne sramujejo duhovnikom dovolj jasno pripognati priimeki „umazanci“, sploh pa vse slovenske domoljube psovati; „domače goljufe.“

Če je pa dr. Glantschnigg upal s svojim blatnim vozom koga splasiti, tako bode se kmalu prepričal, da se silno vara. Sedaj pride on na dnevni red, da se bode še dovolj kesal. Podravski.

Gospodarske stvari.

Žlahtni cepiči ali sušljenke po zimi.

Sušljenke ali žlahtne cepiče, ktere hočemo za zimsko požlahtnjenje rabiti, si moramo jeseni, brž ko listje drevju odpada in še predno hujši mraz nastane, narezati. Polože se pa dobro po sortah odbrani in povezani na kaki senčnati kraj in se z nekoliko prstjo odenejo. Brž ko začne po noči zmrzovati, se morajo sušljenke iz prsti ven vzeti, vsaka sadna sorta se v poseben snopič poveže in s številko zaznamuje. Na to se vsak snopič v debel zavijaven ali drug močen papir, ki se je pa prej v laškem ali kterm drugem olji namočil, večkrat zavije. Po tem se vse sorte, ko so se vsi snopiči v jeden večji snop povezali, dobro v mah zamotajo in v drevesnici ali pa na drugem primernem kraju v zemljo zakopljejo, vendar tako, da so pred mišimi varne, ki rade po olji dišeči papir za-

sledujejo. Tako se po tem tu cepiči hranujejo, do porabe. Na tak način je mogoče celo zimo zdrave in črste cepiče pripravljene imeti. Noben cepič, če se je le zdrav in lepo od maternega drevesa odrezal, se ne pokazi, naj si je mraz še tako hud in dolgotrajen. Olje namreč uže po svoji naturi mrazu brani pa tudi varuje, da se sušljenki ne posuše in da tudi moča ne more do njih. Tako je mogoče sušljenke brez strahu pod milim nebom v snegu in dežji pustiti. Sušljenki ostanejo tako zdravi in črsti, kakor da bi se bili še le od drevesa vzeli.

Na tak način se dajo cepiči tudi v najhujši zimi v najdaljše kraje razpošiljati. Gotovo bodo, če se le med potoma hišne toplote varujejo, nepokvarjeni na svoje mesto dospeli, naj so bili še tako daljno pot preromati prisiljeni.

Sadna drevesa z apnom kako in kdaj pomazati.

Sadna drevesa z apnom pomazati, more jim koristno pa tudi škodljivo biti. Če se to o pravem času zgodi, je drevesu na korist, drugače pa na škodo. Praša se le, kedaj je ravno pravi čas. Kakor je skrbno opazovanje in pa skušnja pokazala, je to tisti čas, ko drevje listje spušča in se v zimski počitek pripravlja. Kajti ob tem času podaja se tudi mnogo škodljivca mrčesa k zimskemu počitku, med tem navadni zimski pedic, ki po deblih kvišku leze in se v špranje in razpoke skorjine poskriva in tu svoja jajca polaga, iz kterih se potem o toplem spomladinem vremenu škodljive gosenice izvalijo. Če se pa debela z apnom pomažejo gori do vej, se temu škodljivemu metulju pot zapre in tudi njegova gnjezda se mu zamažejo. Vrh tega varuje apnena prevleka deblo tudi nekoliko prehudega mraza, za to je tudi dobro, da se debela na oni strani, ktero hudi zimski vetrovi zadevajo, nekoliko bolj na debelo pomažejo. —

Temu nasproti pa je mazanje z apnom spomladi iz več ozirov škodljivo. Spomladno mazanje zapira drobne luknjice v drevesni skorji, skozi ktere se iz drevesa mnoge škodljive stvari izhlapijo in skozi ktere zopet zvu najni zračni uplivi na rast in razvoj drevesa delujejo. Ravno to velja o preranem pomazanju z apnom jeseni, samo, da si tukaj natura sama pomaga, ker navadno jesenske nevihte apneno prevleko kmalo zopet odperejo.

Pura kot valivka. Puri, če hoče valiti, se položi 15—20 jajc. Potrebuje 27—28 dni, da jih izvali.

Meseca januarja imajo posestniki žrebev to naznaniti okrajnim glavarstvom, da se zaradi licenciranja potrebno ukrene. Rano ubrejenih kobil ne smemo več za težke vožnje uprezati; polagati se jim mora več krme, ker mlado